

॥ १५ ॥ स्पर्शायामासदौ ॥ १६ ॥ उपासत्तुपासीनः ॥ १७ ॥ प्राकृतं आविर्बकं ॥ १८ ॥ अनंतः त्रिविधपरिच्छेदशून्यो ह भित्तिमनसि निश्चयं कृत्वा नित्यं सर्वदा यतो धर्मादिकं प्राकृतं मिथ्याऽतः केवलमेवाचिंतयदिति सार्धश्लोकः ॥ १९ ॥ इदं धर्मादि व्यक्तं बुद्ध्यदि अव्यक्तं अज्ञानं ॥ १०० ॥ तस्योत्थाणुवदबलमस्तीत्यर्थः ॥ १०१ ॥ दीयमानं वादिकं सर्वमालौवेत्यर्थः ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ एवमुक्तं प्र

गते मुनिवरे तस्मिन्कृते चापि प्रदक्षिणं ॥ देवरातिर्नरपतिरासीनस्तत्र मोक्षवित् ॥ १५ ॥ गोकोटिं स्पर्शायामासहिरण्यं तु तथैव च ॥ रत्नांजलिमथैकं च ब्राह्मणेभ्यो ददौ तदा ॥ १६ ॥ विदेहराजं च तदा प्रतिष्ठाप्य सुतस्य वै ॥ यतिधर्ममुपासंश्चाप्यवसन्मिथिलाधिपः ॥ १७ ॥ सांख्यज्ञानमधीयानो योगशास्त्रं च कृत्स्नशः ॥ धर्माधर्मचराजेंद्रप्राकृतं परिर्हयन् ॥ १८ ॥ अनंत इति कृत्वा स नित्यं केवलमेव च ॥ धर्माधर्मौ पुण्यपापे सत्यासत्ये तथैव च ॥ १९ ॥ जन्ममृत्युचराजेंद्रप्राकृतं तदचिंतयन् ॥ व्यक्ताव्यक्तस्य कर्मदमिति नित्यं नराधिप ॥ १०० ॥ पश्यंति योगाः सांख्याश्च शास्त्रकृतलक्षणाः ॥ इष्टानिष्टविमुक्तं हितस्यौ ब्रह्मपरात्परं ॥ १०१ ॥ नित्यं तदाहुर्विद्वांसः शुचितस्माच्छुचिर्भव ॥ दीयते यच्च लभते दत्तं यच्चानुमन्यते ॥ १०२ ॥ ददाति च नरश्रेष्ठ प्रतिगृह्णाति यच्च ह ॥ ददात्यव्यक्त इत्येतत्प्रतिगृह्णाति यच्च वै ॥ १०४ ॥ आत्माद्येवात्मनोऽत्येकः कोऽन्यस्तस्मात्परो भवेत् ॥ एवं मन्यस्व स तमन्यथा माविचिंतय ॥ १०३ ॥ यस्याव्यक्तं न विदितं स गुणं निर्गुणं पुनः ॥ तेन तीर्थानियज्ञाश्च सेवितव्या विपश्चिता ॥ ५ ॥ न स्वाध्यायैस्तपोभिर्वायज्ञैर्विकुरुनंदन ॥ लभतेऽव्यक्तिकं स्थानं ज्ञात्वा व्यक्तं महीयते ॥ ६ ॥ तथैव महतः स्या न माहंकारिकमेव च ॥ अहंकारात्परं चापि स्थानानि स मवाप्नुयात् ॥ ७ ॥ यत्त्वव्यक्तात्परं नित्यं जानते शास्त्रतत्पराः ॥ जन्ममृत्युविमुक्तं च विमुक्तं सदसच्चयत् ॥ ८ ॥ एतन्मया संजनकानुरस्तात्तेनापि चासंनृपयाज्ञवल्क्यात् ॥ ज्ञानं विशिष्टं न तथा हि यज्ञाज्ञानेन दुर्गतरतेन यज्ञैः ॥ ९ ॥ दुर्गजन्मनिधनं चापिराजन्नभौति कं ज्ञानविदो वदन्ति ॥ यज्ञैस्तपोभिर्नियमैर्ब्रतैश्च दिवं समासाद्य पतंति भूमौ ॥ १० ॥ तस्मादुपासस्व परमं हच्छुचि शिवं विमोक्षं विमलं पवित्रं ॥ क्षेत्रं ज्ञात्वा पार्थिवज्ञानयज्ञमुपास्य वै तत्त्वमृषिर्भविष्यसि ॥ ११ ॥ यदुपनिषदमुपाकरोत्तथा सौजनकं नृपस्य पुरा हि याज्ञवल्क्यः ॥ यदुपगणितशाश्वताव्ययं तच्छुभममृतत्वमशोकमच्छति ॥ १२ ॥ इति श्रीमहाभारते शांति ० मो० याज्ञवल्क्यजनकसंवादसमाप्तौ अष्टादशाधिकत्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३१८ ॥ ॥ ५३ ॥

कोरणमन्यस्वजानीहि ॥ १०४ ॥ १०५ ॥ अव्यक्तादीनां मध्ये यद्यहुपास्ते तत्तादात्म्यं प्राप्नोतीत्याह लभत इत्यादिना व्यक्तं स्पष्टं आपरोक्ष्येणेत्यर्थः ॥ १०६ ॥ शेषं स्पष्टार्थः ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ १०९ ॥ ११० ॥ १११ ॥ ११२ ॥ ॥ इति शांति ० मो० नै० भा० अष्टादशाधिकत्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३१८ ॥ ॥ ५३ ॥ ॥ ५४ ॥